

WILSON PRISPEL V RODEZIJSKO PRESTOLNICO

Moskva obtožuje Veliko Britanijo krivde za razmere v Rodeziji

Nkrumah je predlagal v Akri ustanovitev afriške zveze

SALISBURY, 25. — Predsednik britanske vlade Wilson, ki je odpotoval večer iz Londona, je prisel danes v Salisbury. Med potjo se je bil ustavljal v Nairobiu, kjer se je pogovarjal s tamkajšnjim predsednikom Kenjato.

Smith je sklenil, da ne bo sprejel Wilsona na letališču in je tiskarjal postal podpredsednik vlade in ministra za gospodarstvo. Davi je Smith sklenil svoje vlade, na kateri so govorili o stališču, ki naj ga zavzamejo pri pogovorih z Wilsonom.

Bel rasisti v Južni Rodeziji so močno nasprotovali prihodu Wilsona. Zaradi tega jih je Smith pomiril, ko je v soboto objavil sporočilo, v katerem zagotavlja, da Wilson, da ne bo dal Wilsonu nobene koncesije, temveč da se namerava z njim pogovoriti samo o predlogu za podpis pogodbe, ki naj jamči spoštovanje ustave iz leta 1961 v neodvisni Rodeziji. V zadnjih dneh se je pritisk skrajnih rasističnih krogov močno povečal, tako da se bo bojilo za življenje Wilsona, ki se namerava sestati s čim večjim številom oseb in govoriti tu di ne vladni.

O prihodu na letališče v Salisbury, kjer se je zbrala precejšnja množica, so Wilsona sprejeli s piskanjem, toda tudi z življenjem. Zbralo se je namreč kakih štiri tisoč Afričanov poleg manjše skupine belcev. Ko je Wilson zapustil letalo in bil namenjen v postojalo, je množica črncev vzklikala: «Nkomo», ki je ime afriškega voditelja, katerega je dal Smith za predstojnika, črnci so tudi vzklikali: «En človek, en glas».

V kratkem nagovoru je Wilson dejal med drugim: «Prišel sem, da skušam preprečiti tragedijo enostranske razglasitve neodvisnosti. Prišel sem, da diskutiram ne samo z rodezijsko vlado, toda z vsemi, ki se jih ti stvari tiče. Informirati se želimo o celotnem stanju in o menju Rodezijskega ljudstva».

Sovjetska agencija Tass je objavila daljšo izjavo, v kateri poudarja, da Sovjetska zveza ne bo priznala Južne Rodezije kot neodvisne države, če bi neodvisnost razglasila z enostransko izjavo Smithove vlade. Sovjetska zveza bo sodelovala z ostalimi afriškimi državami pri podpiranju štirih milijonov domaćinov, pri njihovi pravni borbi za svobodo in za dejansko narodno neodvisnost.

Agencija dodaja, da so sovjetski ugledni krogi prav tako zaskrbljeni, kakor afriške države, in dodaja, da gre do Smitha za tem, da se ustanovi rasistična država kakšna je Južnoafriška republika. Leninistična agencija dodaja, da v Južni Rodeziji bi bilo škodljivo dejanje, dodaja agencija.

Dalje poudarja, da pače odgovornost za dogodke v tej afriški državi v celoti na britansko vlado. Izjavo londonskih odgovornih voditeljev, ki trdijo, da se hočejo upreti Smithovim načrtom, so v protislovju z dejanji. Vsem je znano, da spadajo načrti južnoafriških rasistov v širše spletke britanskih, ameriških in zahodnonemških imperialističnih in kolonialističnih sil in drugih monopolističnih skupin. Toda sprememba Južne Rodezije v dozdnevno neodvisno državo, bi pomenila ustvaritev novega žarišča nevarnosti za mednarodni mir.

Agencija omenja zatem akcije Smithove vlade po povratku Smitha iz Londona in dodaja, da hočejo kolonialisti in imperialisti ustvariti novo oviro na poti popolne osvoboditve Afrike. V tem okviru so Južni Rodeziji, ki ima važen položaj v središču kolonialistične fronte, proti afriškim neodvisnim državam in narodnoosvobodilnemu gibanju na tej celini, poverili posebno vlogo. Sprememba Južne Rodezije v rasistično državo bi imela hude posledice za Afriko in bi ustvarila novo grožnjo za svetovni mir.

Zatem ugotavlja agencija, da je britanska vlada leta 1961 izročila vladanje Južne Rodezije v roke bele manjšine. Zatem je London v nasprotju z resolucijami Združenih narodov dobavljati pri vladni velike količine orožja. Pri tako padu na britansko vlado odgovornost, da je podpirala protiafriško zavzevanje med vlado Južne Rodezije, portugalskim kolonialisti in kmetijsko Južnoafriško republiko. To zavzevanje je podlaga kolonialistične razsvetljave v Južni Afriki.

Sovjetska zveza poudarja agencija, je solidarna z narodi, ki se borijo proti kolonializmu, za svobodo in neodvisnost. Postavlja se na stran južnoafriškega ljudstva in v podporo njegove zahteve za ukinitve rasistne ustave iz leta 1961, za izpušitev vseh borcev za svobodo iz taborišč in zaporov, za svobodno volitve in za takojšnjo uveljavitev izjave OZN o svobodi kolonialnih držav in narodov.

Na koncu omenja agencija delovanje Sovjetske zveze v korist južnoafriškega ljudstva na dvajsetem zasedanju skupščine OZN in poudarja, da Sovjetska zveza ne bo nikoli priznala Smithove neodvisne države.

AKRA, 25. — Afriški državniki so tudi razpravljali o predlogu ganeškega predsednika o ustanovitvi afriške zveze. Predsednik Nkrumah je predlagal, naj bi afriški državniki se na tem sestanku sklopili o ustanovitvi izvršnega sveta OAE, ki bi bil stalni organ šefov skupščine vseh držav in vlad, ter naj bi izvolili Nkrumaha predlagal, naj izvolijo predsednika zveze ter več podpredsednikov, ki bi se med letno občasno sestajali ter bi bili odgovorni za delo izvršnega sveta v času med zasedanji šefov držav in vlad.

Zamislil ganeškega predsednika naj bi bila naloga izvršnega sveta, da bi usmerjal politiko ter dajal priporočila šefom držav in vlad. Sedanja tajništva OAE pa bi postala organ izvršnega sveta.

Zamislil o ustanovitvi afriške zveze bi uresničevali postopoma glede na splošen družbeni, politični in

reč postavile zahtevo, naj Gana odkloni gostoljubje njihovim političnim izseljencem kot pogoj za udeležbo na konferenci. Glavni tajnik organizacije je sporočil, da je ganska vlada upoštevala zahtevo v resoluciji ministrskega sveta OAE in odklonila gostoljubje vsem politikom, katerih imena so sporočile vlade petih zahodnoafriških držav.

Nilson v Beogradu

BEograd, 25. — Švedski zunanji minister Torsten Nilson, ki je v petek večer prisel na uraden obisk v Jugoslavijo, je po dnevne bivanju v Dubrovniku, kjer si je ogledal zanimivosti njegove okolice, prisel danes v Beograd, kjer so ga na letališču pozdravili državni tajnik za zunanje zadeve Marko Nikezić in drugi visoki funkcionarji državnega tajništva. Švedski minister je pri prihodu v Beograd izrazil zadovoljstvo, da bo lahko z Markom Nikezićem izmenjal misli o svetovnih vprašanjih in o dvostranskih odnosih in pripravljen, da bodo ti razgovori prispeljali k boljšemu razumevanju in spoznavanju obeh držav.

PEKING, 25. — V Pekingu je prišel minister za zunanje zadeve Simulenc. Danes sta delegacija sprejela predsednika republike Liu Šao Či in predsednika vlade Cuenlaj.

SARAGAT NA OBISKU V MILANU

Do petka mora biti odobren zakonski dekret o gradbeništvu

Prekinitev proizvodnje v nekaterih obratih FIAT - Industrijska proizvodnja v avgustu

MILAN, 25. — Predsednik republike Saragat je dopoldne prisel z letalom v Milan na uraden obisk, ki bo trajal tri dni. Dopoldne si je najprej ogledal v Cassinetti podjetje družbe Biadronno nato pa je svačeno odprl nov velik oddelek podjetja Ignis. Zvečer je prisostvoval sprejemu v občinski palači, med katerim je imel krajši prilozostni govor.

Ta teden bo naporen za poslanske zbornoce; razpravljala bo o dveh zakonskih načrtih, ki sta že vzbudila nekaj prahu. Tako bo na dnevnem redu zakonski dekret o pomoči gradbeni industriji, ki je uveljavljen kot vladni dekret, katerega pa morata poslanska zbornoica in senat odobriti v roku 60 dni od pričetka izvajanja. Ta dekret bo po pete 5. novembra. V praksi pa je za odobritev zakonskega dekreta bistveno manj časa, ker gre parlament že v soboto na počitnice, da omogoči zasedanje demokratičnega sveta, ki se prične v soboto dopoldne, v prvih dneh

Predsednik britanske vlade Wilson z ministrom za odnose s Commonwealthom Bottomleyem pred odhodom iz Londona v Rodezijo

V BRUSLJU RAZPRAVA O EVROPSKI SKUPNOSTI

Zasedanje zunanjih ministrov brez predstavnika Francije

Izgovor predstavnika Nemčije, ki noče prevzeti nobene obveznosti

BRUSELJ, 25. — Na zasedanju zunanjih ministrov evropske skupnosti so razpravljali o skupnem stališču v zvezi s krizo, do katere je prišlo zaradi kmetijskih vprašanj in francoskega stališča. Vse kaže, da zasedanje ni rodilo pričakovanih sadov, kljub vztrajnim optimističnim glasovom, ker predstavniki Zahodne Nemčije niso hoteli prevzeti nobene obveznosti, niti določene obsejati svoje stališča.

Predstavniki zahodnonemške vlade so se izgovarjali, češ da nova vlada še ni prisegla, da je treba upoštevati «delikatnost trenutka» in da sedaj ne morejo sprejeti dokončnih stališč. Očitno gre za izgovor, ki v bistvu skriva dejanska različna stališča in resne rezerve.

Zunanjni ministri so pod predsedstvom italijanskega predstavnika ministra Colomba razpravljali štiri ure. Prvi del razprave je bil v širšem okviru in so bili pri-

Nikezić o nujnosti obstoja OZN kot edine mednarodne organizacije

Jubilejno zasedanje glavne skupščine se je začelo v ugodnejšem ozračju

(Od našega dopisnika)

BEograd, 25. — V dvorani Kolarčeve ljudske univerze v Beogradu je bila nocoj slovesna akademija, posvečena 20. obletnici svetovne OZN. Na akademiji je ob navzočnosti predsednika zveznega izvršnega sveta Petra Stambolice ter drugih visokih jugoslovanskih funkcionarjev, političnih, kulturnih in javnih delavcev Beograda, članov diplomatskega zbora o pomenu Združenih držav govoril državni tajnik za zunanje zadeve Marko Nikezić. Po njegovem govoru je bil kratak umetniški program ob sodelovanju ugodnih jugoslovanskih glasbenih umetnikov.

Marko Nikezić je v svojem govoru ugotovil, da je Organizacija združenih narodov kljub številnim težavam in celo neuspehom potrdila upravičenost svojega obstoja kot edina univerzalna mednarodna organizacija.

Nikezić je poudaril, da čeprav je prevladalo mnenje, da se v vojni ne morejo reševati sporna vprašanja, je vedno ni odstranjen v vojni, v kateri ima tudi svetovna organizacija svoj častni delež.

Nikezić je poudaril, da čeprav je prevladalo mnenje, da se v vojni ne morejo reševati sporna vprašanja, je vedno ni odstranjen v vojni, v kateri ima tudi svetovna organizacija svoj častni delež.

Johnsonov poseben svetovalec Bundy je v Washingtonu izjavil, da so se v perspektivi, da se vojna v Vietnamu neha av korist naroda, nega interesa ZDA, letos znatno povečala. Dejal je, da je izginila možnost vojaškega poraza v Vietnamu, čeprav se ne more sedaj predvideti, kdaj bo mogoče končati vojno. Dalje je Bundy dejal, da je še vedno mogoče, da bo o svobodna vojska v Vietnamu menjala svojo taktiko, ter da čaka ameriške in južnovietnamske čete «zelo težavno razdobje».

Na koncu je Bundy ponovil, da ZDA ne morejo razširiti vojne v Vietnamu, če ne bodo prejeli hanojske komuniste, da ne morejo nadaljevati svoje sedanje politike v Južnem Vietnamu.

Alžirska konferenca

ALŽIR, 25. — Alžirska tiskovna agencija je nocoj javila, da se bodo zunanji ministri afriško-azijskih držav sestali v četrtak v Alžiru, kakor je bilo javljeno.

Do sedaj je 45 držav sporočilo alžirski vladi, da so za sklicanje afriško-azijske konference na vrhu 5. novembra, kakor je bilo določeno. Alžirska vlada, ki je dobila dolgo, da vpraša za mnenje priznane vlade, je predložila pripravljenu odobroben končen seznam držav, ki so za sklicanje konference. Med državami, ki so za odložitve konference, so Kitajska, Kambodža, Gvineja, Tajsland, Severni Vietnam in Severna Koreja.

Okrepitev trgovine med Francijo in Poljsko

PARIZ, 25. — Francoski finančni minister Giscard d'Estaing je je popoldne vrnil v obisk v Varšavi, kjer je podpisal francosko-poljski sporazum o gospodarski izmenjavi. Sporazum določa povečanje izmenjave. Francoski izvoz na Poljsko bo povečan za 10 odstotkov.

V Indoneziji nadaljujejo akcijo proti komunistični stranki

Nasutionove izjave - Članek moskovske «Pravde»

DŽAKARTA, 25. — Indonezijski minister za obrambo Nasution je govoril članom glavnega štaba. Zanimal je, da bi bil kdaj ustvarjen «svet generalov», ki bi pripravljali državni udar, kakor so trdili uporniki. Nadaljeval je: «Dokazati moramo ljudstvu, da delamo svojo dolžnost za vzpostavitev pravice in resnice. Ne smemo se prepustiti maščevanju. Neuspehi upor nam je točno pokazal, kdo so naši prijatelji in kdo so naši sovražniki. Sedaj je važno, da poskrbimo, da med nami ne bo več sovražnikov. Bodite pripravljeni, da smo se izgnali iz daljave, ki so bili med nami, da lahko prevzamemo svojo dolžnost za največjo gotovost».

Naša naloga je sedaj združiti naše sile proti kolonialističnim in imperialističnim, nadejamo, da bo borba proti njim in braniti našo revolucijo pod vodstvom našega predsednika».

Minister dodeljen evrovornemu operativnemu poveljstvu generalu Sutopo, ki je govoril za Nasution, je izjavil, da indonezijska revolucija ne bo krenila na desno, temveč se bo še dalje borila proti kolonializmu in neokolonializmu in imperializmu ter bo kamovala s samim uporniki, ki so sodelovali pri neuspelem državnem udaru.

Vendar pa se nadaljujejo protikomunistične demonstracije in vojška nadaljuje preiskave ter zasleduje komuniste. Na srednji Javi je vojska absoluten gospodar in to izkorišča za svojo akcijo proti komunistični stranki. Demonstranti so v Semarangu zažgali domove komunistov in Kitajcev.

Indija - Pakistan

NEW YORK, 25. — Nocoj se je zvrstila sedma razprava v svetovni predstavnosti urugvajskega predsednika. Razpravljali so o sporu med Indijo in Pakistanom. Navzoka sta bila tudi predstavnika Indije in Pakistana.

Indijski zunanji minister Buto je ponovil že znane obtožbe proti Indiji in jo obtožil, da je prešla na premirje. Ko je začel obtoževati Indijo, je pakistanski zunanji minister izjavil, da je v pakistanski zunanji ministri in je na dnevnem redu vprašanje umika čet na prejšnje položaje. Jordanski predstavnik je nastopil v podporo Pakistanu in prav tako predstavnik Slovačke ne obale.

Indijski zunanji minister je protestiral proti izjavam pakistanskega ministra in je dodal, da bi se morali delegati omejiti na obravnavanje vprašanja, ki je na dnevnem redu.

Predsednik je pozval pakistanskega ministra, naj ne govori o indijskih notranjih zadevah. Buto je nato ponovil izjavo o policijskem zatiranju v Kashmiru, nakar ga je predsednik zopet prekinil. Podprli pa so ga nekateri delegati in tudi francoski, zaradi česar se je indijski delegat pripravljal, da zapusti dvorano.

Ameriški delegat je izjavil, da je neumestno, da se delegacija, ki je prizadeta, umakne. Vendar pa se indijska delegacija ni vrnila v dvorano, ko se je čez dvajset minut delo nadaljevalo. Zato so nadaljevalo razpravo v odsotnosti indijske delegacije.

Nobelova nagrada za mir skladu OZN za pomoč otrokom

S tem so še posebej izrekli priznanje OZN ob njeni dvajsetletnici

OSLO, 25. — Nobelov odbor norveškega parlamenta je dodelil Nobelovo nagrado za mir za leto 1965 Združenim narodom za pomoč otrokom (UNICEF). Nagrada znaša 282.000 kron.

Sklep o podelitvi nagrade tej organizaciji je sprejel tudi svet uradnih razprav na tajni seji. Poleg 282.000 kron (35 milijonov lir) spada k nagradi tudi zlata kolajna in diploma. Nagrado bodo izročili 10. decembra, na rojstni dan Nobela, ki je tudi dan slovesnosti. Sklepi so podelili nagrado tej organizaciji prav zaradi njenih človeških naporov v skladu z duhom izjave o človeških pravicah. Prav tako so hoteli izreči priznanje Združenim narodom ob dvajsetletnici njihove ustanovitve.

UNICEF je bil ustanovljen s soglasnim sklepom glavne skupščine OZN 11. decembra 1946, da pomaga otrokom v Evropi in Aziji, ki jih je prizadela vojna. Leta 1950 pa so sklenili, da mora pomagati predvsem otrokom v deželah v razvoju. Leta 1960 je UNICEF dobila še večjo veljavo z razglasitvijo odesetletja razvoja, leta 1963 pa je postala stalna organizacija Združenih narodov. UNICEF pomaga približno pol milijardi otrok in deluje v več kot sto državah, čeprav se posveča predvsem deželah v razvoju. Financirajo jo vlade in posamezniki, s prednostno prispevanjem. Ta organizacija je porabila približno 28 milijonov dolarjev letno za pomoč zaradi glada, bolezi in pomanjkanja hranil.

To je že devetlet, ko dobi Nobelovo nagrado za mir neka mednarodna organizacija od leta 1904 do leta 1964. Mednarodni odbor Rdečega križa je dobil nagrado prvič leta 1917, nato pa leta 1920 OZN pa je s današnjo nagrado dobila štiri nagrade. Leta 1950 je dobil Rajbh Buncche za svoje napore za mirno rešitev arabsko-izraelskega spora, leta 1954 je nagrado dobila komisija za begunce, leta 1961 pa so z nagrado počastili spomin bivega

Velika zaskrbljenost vlada zaradi razmer v Južni Rodeziji, kamor je včeraj prisel predsednik britanske vlade Wilson, razstis Smith je ponovil, da misli z njim govoriti samo o «javnosti» za spoštovanje ustave iz leta 1961. Sovjetska agencija Tass je objavila v zvezi z Rodezijo izjavo, v kateri poudarja, da je britanska vlada s ustavo leta 1961 izročila Južno Rodezijo v roke beli manjšini in nato podpirala protiafriško zavzevanje med vlado Južne Rodezije, portugalskim kolonialisti in kmetijsko Južnoafriško republiko. Dalje poudarja agencija, da hočejo z dozdnevno neodvisno državo pod vodstvom nasilnih sil ustvariti središče kolonialističnih spletk. Tass poudarja na koncu, da Sovjetska zveza ne bo nikoli priznala take «neodvisne» države in bo ob strani južnoafriškega ljudstva in proti afriškimi držav v borbi za dejansko neodvisnost.

V Indoneziji se nadaljujejo protikomunistične represije. Moskva, skla «Pravda» poudarja s tem v zvezi, da so te represije povzročile neupravičene, ker je KP Indonezije že 5. oktobra izjavila, da ni imela nobenega opravka z uporom in ga je obsodila. Pri tem poudarja, da je indonezijska komunistična stranka 5. oktobra objavila uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijsko napore indonezijskega ljudstva v borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu. V teh dneh preživetju za indonezijsko ljudstvo so indonezijske vojske s kitajskimi državljani, ki živijo v Indoneziji. Agencija pravi, da je vojska napadla in preiskala uradno izjavo, s katero je ločila svojo odgovornost od organizatorjev uporov. «Tudi če se predpostavljajo, da so poindijski člani levčarskih organizacij, s tem da so podlegli izjavljanju, imeli kaj opraviti s preteklimi dogodki, to v nobenem primeru ne more opraviti represij proti KP Indoneziji, ki šteje tri milijone članov. Protikomunistične demonstracije resno škodujejo enotnosti demokracij in sibijs

NA POBUDO KOMUNISTIČNE PARTIJE

Veliko zborovanje garibaldincev v Vidmu

Proslave 22. obletnice ustanovitve garibaldinskih brigad so se poleg tisočev bivših borcev udeležili tudi najvidnejši voditelji slovenskega osvobodilnega boja

Predvčerajšnjim zjutraj ob 9. uri se je začela zbirati na ulici, ki v Vidmu pelje od mestnega kolodvora proti Drevovalu Palmanova, velika množica bivših garibaldinskih borcev iz številnih krajev Italije: iz Emilije, Toskane, Lombardije, Piemonta ter Ligurije, a predvsem iz Furlanije. Od povsod so se bivali garibaldinci zgnili v prestolnico Furlanije ter preplavili ulice s svojimi rdečimi rutami, da dostojno počastijo 22-letnico ustanovitve garibaldinskih partizanskih borbenih enot.

Manifestacija je priredila KPI, ki je pred 22 leti dala pobudo za ustanovitev teh enot: nad 600 divizij, več stotin brigad, nekaj sto tisoč borcev, več kot 40.000 padlih za svobodo. To je bil krvavi dežel italijanskih demokratov, ki so odgovorili na poziv komunistične partije ter prišli za puške.

Vodstvo italijanske komunistične partije ni slučajno izbralo mesto Videm za sedež tega vsedravnega srečanja. Tu je bila partizanska borba že dobro poznana leta 1943, še preden je propadel fašizem. Z gora, ki od daleč obkrožajo mesto, je bilo siliti pokanje slovenskih partizanskih pušk, ki so v težkih razmerah utrle pot k splošnemu upor proti fašizmu in nacizmu.

Tesno povezano med slovenskim in jugoslovanskim partizanskim gibanjem ter italijanskim odporiškim gibanjem je s preprostimi besedami orisal v svojem kratkem poudarnem govoru predsednik Zveze komunistov Slovenije ter član izvršnega in centralnega komiteja, Franc Leskošek — Luka. Po pridu se je zasukal v fašistični in nacistični agresiji se je v Jugoslaviji razvil močno partizanski gibanje, ki je začel leta 1943 začelo odločno vplivati na razvoj odporiškega gibanja v Italiji. Prav tedaj je bila namreč za osnovo prva italijanska partizanska enota, ki je takoj od začetka plodno sodelovala s slovenskimi partizani.

Ta razvoj se je stopnjeval po kapitulaciji Italije, ko so povsod rasle nove partizanske enote. Na območjih krajih pa se je tedaj razvil borbeno sodelovanje med italijanskimi in slovenskimi partizani. Na ozemlju, kjer so delovale slovenske enote sta bili osnove italijanski brigadi «Eritreje» in «Fonantina», a na območju nem pasu je prišlo do tesnega sodelovanja z divizijo «Nazione». Slovenski in jugoslovanski partizani so skušali na vse načine omogočiti bivšim italijanskim vojakom, da se vrnejo v domovino, ter se vključijo v garibaldinske in druge partizanske enote. Številni Italijani pa, ki se s tega ali drugega razloga niso mogli vrniti, v domovino, so na jugoslovanskem ozemlju osnovali divizijo «Eritreje», ki se je ramo odrami borila skupaj z jugoslovanskimi narodi proti istemu sovražniku. Sodelovanje med obema narodoma se je pokazalo tudi na italijanskih področjih, kjer so se Jugoslovani vključili v italijanske partizanske enote, ali osnovali svoje lastne odrede.

Sprito se velike tradicije borbe proti nacizmu in fašizmu, je treba še enkrat poudariti veliki pomen sodelovanja med narodoma, ki živita ob isti meji. Mi biva-

ši borci — je zaključil Leskošek — se moramo skupno boriti za bratstvo med narodi ter za mir.

Kot smo dejali, se je manifestacija začela na ulici pri kolodvoru. Sprejeto je krenil po mestnem središču. Na čelu je korakala mladenka z vencem, ki so ga potem položili pred spominsko ploščo padlim borcem, pri Lionellovi loži, kjer je v kamen vklesana tudi obrazložitev podelitve zlate medalje mestu Vidmu.

Takoj nato so stopali v sprejeto predstavnikov italijanskega odporaškega gibanja: senator Fermo Solari, Umberto Zanfagnini, prof. Vittorio Zani (brigade O-soppo) in drugi. Stevilno je bilo tudi predstavništvo komandantov in komisarjev raznih enot: Liziero, Zocchi (Sasso), Padoan (Vanni) in drugi. V slovenski delegaciji so bili: Franc Leskošek — Luka, Jože Borštnar in Tine Remškar. Avstrijsko delegacijo pa je zastopal Joseph Nischelwitzer, predstavnik koroških komunistov z dvema drugima tovarišema.

Po počastitvi spomina padlih borcev v bližini videmskega osrednjega trga, je sprejeto hitro prišlo od Trga XX. septembra, kjer je bilo zaključno zborovanje. Zborovalci so napolnili ves razpoložljiv prostor ter ustvarjali z rdečimi rutami okrog vrata resniški prizor v morju napisov in transparentov. S temi je prišel posebno do izraza pomen manifestacije v današnjih dneh: gesla proti politiki ZDA v Vietnamu, Južni Ameriki in na lastnem ozemlju so se križala z zahtevami po spremembah v italijanski mednarodni in notranji politiki. Videmska policija je sicer hotela odstraniti neki napis proti Francu, toda poskus se je po nesreči zaradi intervencije senatorja Vidalijskega.

Pred večinsko množico je prvi spregovoril Liziero, ki je predsedoval zborovanju. Sledili so mu Leskošek — Luka, Nischelwitzer, predstavnik federacije italijanske komunistične mladine neki pionir in končno predsednik združenja italijanskih bivših partizanov (ANPI), Boldrin. Ta je v svojem govoru poudaril potrebo krepitve nadaljnjih borbe proti konservativnim silam, kar je dejal Boldrin — italijanski partizanski borci, pa naj so pripadali garibaldinskim ali pa drugim enotam, ki so jih osnovala razna druga politična gibanja, se niso borili za hrantev starega družbenega reda, temveč za nekaj novega. Zato je treba najti spet pot skupne borbe, da se dokončno porazijo tiste politične sile, ki ne dopuščajo izvajanja republiške ustave in ki so krive raznih političnih in drugih škandalov. Boldrin je še posebej poudaril potrebo borbe proti vsem oblikam fašizma na svetu (Spanija in Portugalska) ter proti ameriškemu imperializmu, ki dopušča ponovno oborožitev Zahodne Nemčije.

Na zborovanju je Liziero izdal priznanja in spominske medalje članom slovenske in avstrijske delegacije. Nannanil je tudi, da bo posebna delegacija odšla v Slovenijo, kjer bo izročila podobna priznanja in medalje Viktorju Avblju, Rudiju Crnglju, Albertu Krajčiču, Rudiju Kodriču, Borisu Kraljčiču, Lidiju Sentjurčiču in Vidu Tomšiču.

Franc Leskošek-Luka, predsednik Zveze združenj borcev NOV za Slovenijo, med svojim govorom na velikem zborovanju ob 22. obletnici ustanovitve garibaldinskih enot v Vidmu, v katerem je poudaril potrebo po enotni borbi vseh demokratičnih sil za doseg miru in sodelovanja med narodi

NA POBUDO NEKE PODJETNE FRANCOZINJE

Ženske - načelnice podjetij so se «mednarodno združile»

Tudi največji nasprotniki ženske emancipacije so svojo «bolezen» preboleli - «Užaljena» Francozinja - Njen zgled se razširi po vsej Evropi, nato še v Ameriki in na Japonskem

organizirane, in sicer tako v nacionalnih okvirih, kot tudi v mednarodnem okviru. Pobudo za to je dala neka Francozinja. Yvonne Edmond Foinant je danes že dokaj priljubljena gospa. Leta 1914 pa je bila še mlada žena industrijskega, ki pa je v domovino klicala pod orožje. Ko je njen mož 1914. leta odšel na bojišče, je gospa Foinant prevzela vodstvo moškega podjetja in ga kljub vojnim razmeram odlično vodila vse do leta 1918, ko se ji je z bojišča vrnil mož. Od tedaj je z možem skupno vodila podjetje vse do 1928. leta, ko ji je mož umrl. Njo je prevzela ponovno sama vodstvo, in njeno podjetje, kljub vmesnim ekonom-

skim težavam, ni utrpelo niti najmanjših škod. Nasprotno, celo krepko razvilo se je. Ko je v svoji lastnici nastopila podjetja nastopala na raznih konferencah, so se njeni moški tovariši navedli iz nje. To pa je gospa Foinant tako jezilo, da je začela zbirati okoli sebe francoske ženske, ki so bile v enakem položaju kot ona in rezultat te njene pobude je bila organizacija «Les Femmes Chefs d'Entreprises». Namen tega združenja je bil, zagotoviti predstavništvo žensk-voditeljic podjetij v odnosih do javnih oblasti in povsod, koder je šlo za vprašanja, ki se nanašajo na žensko kot voditeljico podjetja, tako glede njenega poklica kot ta-

kega, kot tudi v sindikalnih in drugih strokovnih organizacijah. Ker je gospa Foinant tipična Francozinja, je bil stranski namen te njene organizacije tudi ta, kako nati ženska, ki je v vodstvu podjetja, ohrani tudi svoje ženskosti.

Gospa Foinant se ni zadovoljila s svojimi tovrstnimi uspehi le v okviru Francije, pač pa je svojo pobudo prenesla tudi v tujino. Priznava, da ji to ni bilo težko, kajti njen sloves se je razširil. Kmalu po ustanovitvi te francoske organizacije v prvih letih po drugi svetovni vojni, so podobno organizacijo ustanovili v sosedni Belgiji in leta 1950 tudi na Holandskem. Tudi tu je organizirane tega združenja bilo lahko, ker gre za dežele s približno enako ali vsaj zelo podobno miselnostjo. Nekoliko težje pa je bilo s tem v Zahodni Nemčiji. Toda tu ne toliko zaradi tega, ker bi ženske v vodstvu podjetij ne težile za istimi cilji, pač pa zaradi dejstva, da so se nenadoma znašle v isti družini ženske, ki so v dobi nacizma doživljale različne usode. Med ženskami — šefinjami podjetij je bilo tudi nekaj takih, ki so bile žrtve nacizma in jim ni bilo prijetno sedeti s kolektoricami, ki so bile vroče nacistke. Tudi to oviralo je bilo pri organiziranju tega združenja. Seveda imamo takšno organizacijo tudi v Italiji.

Medtem je organizacija preplula tudi Atlantik, kjer so podobne organizacije ustanovili tudi v Kanadi, v ZDA ter v Mehiki, v novejšem času pa so se tudi japonske ženske — šefinje podjetij organizirale v podobno organizacijo. Zadnje v tej vrsti organizacij so organizacije v Avstriji, Angliji in na Danskem.

Francozinja Foinant, ki je prva dala pobudo za ustanovitev ustreznih francoske organizacije, je dala pobudo tudi za ustanovitev mednarodne ali celo svetovne zveze žensk — načelnic podjetij. Seveda je bila tudi izvoljena za predsednico te organizacije, druge članice svetovnega odbora pa so predsednice nacionalnih združenj. Čeprav se zdijo nekoliko čudno, kaže da je ta organizacija zelo pomembna, pa tudi aktivna: po trikrat na leto se sestane njen glavni odbor. Vsakokrat se glavni odbor sestane v drugi državi in tudi kongresi so vsakokrat drugje. Na vsakem zasedanju glavnega odbora se obravnava posebna tema, vedno najbolj aktualen problem, na predkongresnih zborovanjih pa vnaprej obdelajo teme, ki se bodo obravnavale na kongresu. Tako se bodo konec tega meseca sestale na predkongresnem zborovanju v Turinu.

Na Madžarskem je pred nedavnim bila delegacija hrvatske Izseljenske Maticice, ki so jo sestavljali njen predsednik Večeslav Holjevac, njen tajnik Ivo Marinković in član izvršnega odbora Ante Blažević. Namen tega obiska je bil, spoznati življenje hrvatske manjšine na Madžarskem. Iz poročila o tem potovanju, ki ga je napisal Ante Blažević, objavila je «Matica», glasilo Izseljenske Maticice, povzemamo sledede.

«Na Madžarskem živi okoli 100 tisoč Hrvatov, Srbov in Slovencev. (Nekateri trdijo, da jih je 120.000) in sicer okoli 85.000 Hrvatov, 10.000 Srbov in okoli 5.000 Slovencev. Hrvati živijo vzdolž madžarsko-jugoslovanske meje okoli mest Baje, Pečuha in Velike Kaniže ter na madžarsko-avstrijski meji. Srbi živijo južno od Budimpešte ter okoli Baje. Slovenci pa živijo v Prekmurju. Hrvati so se v južno Madžarsko naselili v 17. in 18. stoletju, v zahodno Madžarsko pa v 16. stoletju. V južno Madžarsko so pri-

šli s področij Hercegovine, severne Dalmacije in Like. Imenujejo se Šokci in Bunjevci. Na zahodni meji pa živijo del tistih Hrvatov, ki živijo na Gradiščanskem v Avstriji in katerih sta z mejo iz leta 1918 dve tretjini pripadli Avstriji, preostala tretjina pa Madžarski.

Kar zadeva manjšinsko šolstvo beremo v poročilu Ante Blaževića naslednje: V Budimpešti obstaja srbohrvatska gimnazija s 140 dijakov. Pouk je dvojezičen. Večina predmetov se poučuje v madžarscini, v srbohrvatscini pa se poučujejo zgodovina, zemljepis ter še deloma znanstvene vede. Srbohrvatscina je poseben učni predmet. Ta gimnazija ima zelo pomembno vlogo v življenju manjšine za razvijanje njene nacionalne zavesti. Osnovana je bila leta 1946 in dala doslej veliko število razumnikov. V istem poslopju je tudi dvojezična splošna osnovna šola s 85 učenci od prvega do osmega razreda. V to šolo zahajajo otroci iz raznih okoliških naselij. Obe šoli imata svoje internate, v katerih imajo gojenci za minimalne stroške od 100 do 200 forintov stanovanje in hrano. Realni stroški znašajo okoli 800 forintov.

V Pečuhu v južni Madžarski, v mestu s približno 130.000 prebivalci, je višja pedagoško-učiteljska šola. Pouk traja štiri leta in se vanjo vpisujejo učenci po dokončani gimnaziji, ki se pripravljajo za poučevanje v višjih razredih osnovne šole. Tu obstaja stolica za srbohrvatsko, ki ima 17 rednih in 6 izrednih študentov. V Pečuhu je tudi državna osnovna šola, ki je prav tako dvojezična in šteje 85 učencev iz okoliških naselij. Dijaki učiteljske in osnovne šole stanujejo v internatih ob enakih minimalnih stroških kot tisti v Budimpešti. Dvojezičnih šol je osem s 500 učenci, 54 pa je osnovnih šol s 4000 učenci. V teh 54 šolah je ves pouk v madžarscini, hrvatski jezik pa se poučuje po tri ure kot samostojen predmet.

Gotovo je, da bi bilo treba povečati pouk materinega jezika. Dotaknjenega stanja je prišlo, ker se hrvatski jezik v šolah ni nikoli poučeval vse od tedaj, ko se je hrvatska manjšina naselila v južni Madžarski. Izjema so bile srbske cerkvene šole pred drugo svetovno vojno, v katerih so predavali duhovniki, ki so prišli iz Jugoslavije. Sedaj pa se vendarle čuti težnja, da se postopoma uvedejo dvojezične šole, kar je zelo potrebno za razvoj nacionalne zavesti. V šolah se uporablja srbohrvatski književni jezik, kar je prav tako pomembno, ker Hrvati na Madžarskem uporabljajo različna narečja.

Glede na izredno dolgo dobo življenja z Madžari mešajo Hrvati v svojih narečjih tudi veliko madžarskih besed. Solse knjižnice imajo malo hrvatskih knjig in «Matica» je prinesla nekaj zbirke kot na primer «Pet stoletij hrvatske književnosti», «Kulturno zgodovino Hrvatske» in še nekaj izbranih knjig...»

Iz navedenega se jasno vidi, kako važno vlogo imajo višje šole v življenju kakšne manjšine. Nikakršna tajnost ni, da se nam Hrvatoma na Gradiščanskem vsako leto odtuji skoraj vsa naša srednjošolska mladina. Vedno manj imamo svojih srednješolcev, ki bi bili sposobni napisati eno samo pismo brez napake v našem narečju, da se o hrvatskem knjižnem jeziku niti ne govori. Zvijenoško važnost manjšinske srednje šole so že zdavnaj spoznali naši bratje Slovenci na Koroškem. Zdi se, da imamo v nekaterih zadevah skoraj premalo poguma in samozavesti.

«Hrvatske novine» (Glasilo Gradiščanskih Hrvatov)

Ob otvoritvi poslopja slovenskih srednjih šol pri sv. Ivanu

Na zgornji sliki od leve proti desni: prof. Stane Mihelič, pedagoški svetovalec pri slovenskih šolah na Trzaskem, dr. Vlado Turina, ravnatelj trgovskega strokovnega zavoda, dr. Lavra Abram, ravnateljica gimnazije, odv. Fortuna, občinski funkcionar, podžupan odv. Miani, senator Vidali. Na naslednji sliki predsednik pokrajine, dr. Alberto Savona, med svojim govorom. Na njegovi desni v ozadju dr. Libero Mazza, deželni vladni komisar. Spodaj predstavniki dijakov, ki so se udeležili svečanosti, na zakusku

Četrta številka reške „La Battana“

Kakor smo ob času poročali, je uredništvo italijanske revije «La Battana», ki izhaja na Reki, organiziralo sredi maja sestanek italijanskih in jugoslovanskih pisateljev in pesnikov. Tega sestanka, ki je trajal štiri dni v Opatiji, se je udeležilo več italijanskih in jugoslovanskih pisateljev in pesnikov, ki so bili tudi trije italijanski književniki, in sicer Giordano Ballaga, Mario Schimato in Giacomo Scotti. Srečanje med italijanskimi in jugoslovanskimi književniki je bilo sklicano z namenom, da se razpravi o temi «Današnje slovo»: aktualnost zavzetosti — industrijska civilizacija in slovo.

Revija «La Battana» je v svoji zadnji, 4. številki objavila trileteški diskusij s tega srečanja in Opatiji, srčni in iskreni razgovor, ki ga je označil z naslednjim citatom ugodnega referata, ki ga je na njem imel srbski pisatelj Dobrica Cosić:

«Bistveno značilnost naše civilizacije in naših objektivnih pogojev predstavljata — kakor je znano — vedno bolj odločen in popoln činičeljski odnos. V svojem bistvu je naša civilizacija prvenstveno «tehniškinska» in to bi v drugih besedah pomenilo, da je tudi utilitaristična. Znanost in tehnika ustvarjata novo realnost življenja, nove vrednote, nove odnose med človekom in prirodo, med človekom in stvarjo, med ljudmi in narodo. Tehniki in inženirji, graditelji strojev in novih snovi, ustvarjajo in so že ustvarili nov svet oblik, nov svet stvari in predmetov. Korenito so spremenili in se spreminjajo tradicionalni pomen prostora in časa. Nastajajo novi svetovi vrednot in estetskih oblik, prvenstveno v smeri njihovi koristi. Kar postaja vedno bolj koristno in lepo, ne more biti v protislovju...»

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nekaterih težav se boste morali lotiti z največjim pogumom. Ne dovolite, da bi malenkosten nesporazum razdiral staro prijateljstvo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte si pridobiti nekoga, ki bi podprl vaše načrte. Danes boste skupaj z drago osebo doživeli veliko srečo.

DVOJKA (od 21.5. do 21.6.) Nekateri okoliščine vam bodo omogočile vedno bolj koristno in lepo, ne more biti v protislovju...»

Revija «La Battana» je v svoji zadnji, 4. številki objavila trileteški diskusij s tega srečanja in Opatiji, srčni in iskreni razgovor, ki ga je označil z naslednjim citatom ugodnega referata, ki ga je na njem imel srbski pisatelj Dobrica Cosić:

«Bistveno značilnost naše civilizacije in naših objektivnih pogojev predstavljata — kakor je znano — vedno bolj odločen in popoln činičeljski odnos. V svojem bistvu je naša civilizacija prvenstveno «tehniškinska» in to bi v drugih besedah pomenilo, da je tudi utilitaristična. Znanost in tehnika ustvarjata novo realnost življenja, nove vrednote, nove odnose med človekom in prirodo, med človekom in stvarjo, med ljudmi in narodo. Tehniki in inženirji, graditelji strojev in novih snovi, ustvarjajo in so že ustvarili nov svet oblik, nov svet stvari in predmetov. Korenito so spremenili in se spreminjajo tradicionalni pomen prostora in časa. Nastajajo novi svetovi vrednot in estetskih oblik, prvenstveno v smeri njihovi koristi. Kar postaja vedno bolj koristno in lepo, ne more biti v protislovju...»

TEHNIKA (od 23.9. do 22.10.) Ne zaupajte preveč nekemu svojemu sodelavcu. Se pred večerom rešite, če morete, neki nevaren spor.

SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Danes se posvetite proučevanju novih poslovnih možnosti. V čustvenem pogledu boste sprejeli važno odločitev.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Močno se boste uveljavili sprito nekega odlično opravljenega posla. Pozabite na stare spore.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Pred odločilnim trenutkom se bo vaša borbenost razblinila v nič. Skušajte biti bolj ljubeznivi do druge osebe.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Imeli boste več dobrih idej, vendar vam jih ne bo moglo uspešno uresničiti. Svoje skrivnosti ne izdajajte drugim.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne izgubite poguma samo zaradi tega, ker vas drugi po krivici kritizirajo. Ne dovolite, da bi vaša čustva prevladala nad razumom.

Radio Vizija

TOREK, 26. OKTOBRA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Sodobni motivi; 12.15 Naš vrt; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Klavirski duo Russo-Safred; 17.20 Glasbeni kaledoskop; 18.15 Umetnost književnosti in prireditve; 18.30 Organist Emilio Busolini; 18.50 Trobenta Phil Nicolini; 19.00 Plošče za vas — quiz oddaja; 19.30 Romantične melodije; 20.00 Sport; 20.35 Kromatična fantazija; 21.30 Hedensterna: «Veliko ogledalo te te Luterja»; 21.45 Plesite z nami; 22.50 Igor Stravinski: Simfonija v treh stavkih.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 13.25 Luigi Canoni; «Edipo a Hiroshima»; 14.25 Camibisso koncert šte. 3.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Predno RL; 11.00 Otroški kotiček; 11.20 Zbor iz San Giorgio di Nogaro; 11.40 Uspelje melodije; 12.00 Naš vrt; 12.30 Glasba po željah; 13.40 Pesmi Ubalda Vrabca; 14.00 Mladim poslušalcem; 14.15 Poje Krsta Petrovič; 15.00 Operni almanah; 15.45 Domači ansambli; 16.25 Pogovor z Josipom Vidmarjem; 16.45 Violončelnica Fernanda Selvaggio; 17.00 Pevel; 17.45 Glasba in fantazija; 18.00 Prenos RL; 19.00 Sportne vesti; 19.05 Glasbeni intermez; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orke-

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Trst iz albuma; 9.45 Povezave; 10.05 Operna antologija; 10.30 Ital. melodije; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. narodne pesmi; 11.30 Melodije in romane; 11.45 Skladbe za godala; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Komorna glasba; 17.25 Simf. koncert; 18.35 Harmonikar Assandri; 18.50 Znanost in tehnika; 19.10 Oddaja za delavce; 20.25 A. De Stefani: «Il grande attore»; 22.10 Flamske pesmi.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 9.35 Pisan spored; 10.35 Nove pesmi; 12.00 Danes v glasbi; 12.05 Pevel; 14.45 Glasbeni koktail; 15.15 Vrtljaki pesmi; 15.35 Sopranistka Anna Morfot; 16.00 Rapsodija; 16.50 Ital. narodne pesmi; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 18.50 Vsi izbranci; 21.00 Veliki orkestri; 21.45 Glasba; 21.40 Glasba v večeru; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Nemški kultura; 18.55 Knjižne novosti; 19.15 Tudi pe-ključni tisk; 19.30 Koncert; 20.40 Brahmsova sonata, opus 120; 21.50 Z glasbenih festivalov; 22.20 Iz druge svetovne vojne.

Slovenija

8.05 Komorna in simfonična glasba; 8.55 Radijska šola; 9.25 Veliki zabavni orkestri; 10.15 Slovenski operni pevec; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Pianist Arthur Rubinstein; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Na kmetijski poti; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 Radijska šola; Tu se je ustavila reka; 14.35 Nova pesmica; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V torku na avdijen; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Ansambel Weekend; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Slovenski oktet; 20.20 Radijska igra — Gerhard Reuttsch; 22.15 21.20 Razpoložljivi zvoki; 22.15 Jut. glasbena tribuna; 23.05 V ritmu surfa.

Ital. televizija

8.30 Šola; 18.00 Spored za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Zgodovina televizije; 19.35 Sportne vesti in ital. kronika; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Lo sceriffo senza pistola»; 22.25 Nabožna oddaja; 23.15 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Carlo Goldoni: «La Gastaldina»; 22.50 Televizno tekmovanje Evropa-Japonska.

Jug. televizija

NI SPOREDA.

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6. II. TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predaj 659 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvin Pellico 1. II. Telefon 33-62 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 - Telefon 37-338 - NARUČNINA: mesečna 800 lir - Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir - SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50.- din, mesečno 1.000.- in letno 10.000 din - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 - OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 400 lir beseda. - Oglasi tržske in goriske pokrajine: Italije pri «Societ  Publicita  Italiana» - Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO - Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst - Iz vseb drugih pokrajin Italije pri «Societ  Publicita  Italiana» - Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst